

Kwaliteitskaart leesvaardigheidsdidactiek in de lerarenopleidingen – Na Pisa De Lente Conferentie 17 november 2022 – versie in bewerking

Inleiding

- Aanleiding van deze kwaliteitskaart? *Project Na PISA de Lente, maar ook bredere maatschappelijke ontwikkelingen op het gebied van de basisvaardigheden.*
- Wat kun je met deze kwaliteitskaart? *Met deze kwaliteitskaart kunnen lerarenopleidingen hun onderwijs in leesvaardigheidsdidactiek evalueren.*
- Hoe kun je deze kwaliteitskaart inzetten? *Door verschillende aspecten die te maken hebben met leesvaardigheidsdidactiek onder de loep te nemen. De uitkomst van de kwaliteitsscan laat zien welke aspecten van het onderwijs in leesvaardigheidsdidactiek aangepakt kunnen worden en welke onderdelen (beter) geborgd moeten worden.*
- Waar vind je meer informatie (bronnen, kennisclips, onderwijsmateriaal)? <https://didactieknederlands.nl/na-pisa-de-lente/>

Aspect	Score	Opmerkingen/evaluaties/actiepunten
DEFINITIE BEGRIJPEND LEZEN		
1. Ons onderwijs in leesvaardigheidsdidactiek gaat uit van de internationaal aanvaarde definitie van leesvaardigheid zoals geformuleerd in PIRRLS/PISA: <i>“Leesvaardigheid is het begrijpen van, gebruiken van, evalueren van, reflecteren op en omgaan met teksten om je doelen te bereiken, je kennis en potentieel te verruimen en deel te nemen aan de maatschappij” (OECD, 2019, p. 28).</i>	Volledig Enigszins (Nog) niet	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> Kennisclip Toetsen leesvaardigheid (Joyce Gubbels) </div>
2. We maken studenten bewust van de discrepantie tussen de PISA-definitie (<i>lezen als middel om ...</i>) en de opvatting over leesvaardigheid (<i>lezen om vragen bij een tekst te beantwoorden</i>) die vaak nog overheerst in methodes en vakgroepen op scholen.	Volledig Enigszins (Nog) niet	

COGNITIEVE LEESPROCESSEN		
3. We besteden aandacht aan de cognitieve processen die een rol spelen bij (de ontwikkeling van) leesvaardigheid (<i>kennis</i>).	Volledig Enigszins (Nog) niet	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> Kennisclip Cognitieve processen (Anne Helder) </div>
4. We besteden aandacht aan het verschil in leesaanpak bij het lezen van papier en het lezen van digitale teksten (<i>kennis</i>).	Volledig Enigszins (Nog) niet	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> Kennisclip Digitaal Lezen (Eliane Seegers) </div>
LEESMOTIVATIE EN LEESWEERSTAND		
5. We besteden aandacht aan de rol die positieve en negatieve leesmotivaties spelen in (het bevorderen van) de leesvaardigheid (<i>kennis</i>).	Volledig Enigszins (Nog) niet	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> Kennisclip Leesmotivatie (Roel van Steensel) </div>
6. We leren studenten om leesmotivatie van leerlingen te versterken door het bevorderen van autonomie en zelfvertrouwen (competentie) en door te zorgen voor succeservaringen (<i>kunde</i>).	Volledig Enigszins (Nog) niet	

ONDERWIJS ONTWERPEN		
7. We leren onze studenten om leesonderwijs te ontwerpen waarin leerlingen hun standaard voor coherentie hoog leggen en hun leesaanpak afstemmen op hun leesdoel. <i>(kunde)</i>	Volledig Enigszins (Nog) niet	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> Kennisclip Cognitieve processen (Anne Helder) </div>
8. We leren onze studenten om modelling doelgericht in te zetten in hun leesvaardigheidsonderwijs <i>(kunde)</i> .	Volledig Enigszins (Nog) niet	
9. We leren onze studenten om in hun leesonderwijs meerdere, rijke teksten over hetzelfde onderwerp in te zetten en deze met elkaar te laten vergelijken <i>(kunde)</i> .	Volledig Enigszins (Nog) niet	
10. We leren onze studenten om leesonderwijs te ontwerpen waarin actieve verwerking van teksten gestimuleerd wordt door lezen te combineren met andere (taal)vaardigheden en fictie <i>(kunde)</i> .	Volledig Enigszins (Nog) niet	
11. We leren onze studenten om leesonderwijs te ontwerpen waarin leerlingen samen lezen (collaboratief) <i>(kunde)</i> .	Volledig Enigszins (Nog) niet	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> Kennisclip Doelgericht & Samen Lezen (Hilde van Keer) </div>

12. We leren onze studenten hoe leerlingen kunnen leren evalueren en reflecteren op teksten. (<i>kunde</i>)	Volledig Enigszins (Nog) niet	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> Kennisclip Toetsen leesvaardigheid (Joyce Gubbels) </div>
FORMATIEF HANDELEN EN SUMMATIEVE TOETSING		
13. We leren onze studenten om het leesproces van leerlingen te monitoren vanuit inzicht in metacognitieve processen. (<i>kunde</i>).	Volledig Enigszins (Nog) niet	
14. We leren onze studenten om bij toetsing van leesvaardigheid open vragen te formuleren gericht op evalueren van en reflecteren op (meerdere) teksten. (<i>kunde</i>).	Volledig Enigszins (Nog) niet	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content;"> Kennisclip Toetsen leesvaardigheid (Joyce Gubbels) </div>
VISIE EN WEERBAARHEID		
15. We leren studenten om een onderbouwde visie op de praktijk van leesdidactiek te ontwikkelen.	Volledig Enigszins (Nog) niet	
16. We leren studenten om op hun (leer)werkplek concrete stappen te nemen om leesdidactiek te verbeteren.	Volledig Enigszins (Nog) niet	